

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom (ÖNÁLLÓ SZAK)

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Hagiográfia és himnológia LLM4065						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Gábor Csilla egyetemi tanár						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Gábor Csilla egyetemi tanár						
2.4 Tanulmányi év	I./II. mono	2.5 Félév	2/4.	2.6. Az értékelés módja:	K	2.7 A tantárgy típusa:	V, Sz

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					30
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					10
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					14
Konzultáció					2
Vizsgák					0
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	56				
3.8 A félév össz-óraszama	98				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• tanterem, vetítő, laptop
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• szemináriumi terem, vetítő, laptop

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	Bevezetés a hagiográfiai és himnológiai kutatás módszertanába, ismerkedés a tudományterület legújabb eredményeivel. Szakmai nézőpont kialakítása a szentkultuszról, a problematika interdiszciplináris megközelítése
Általános kompetenciák	Egyéni képzési projekt megszervezése, a képzési célok elérése információszerzés útján, csoportos projekt kidolgozásával, az intézményes szakmai és személyes képzési programokon való részvétel által.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Bevezetés a hagiográfiai és himnológiai kutatás módszertanába, ismerkedés a tudományterület legújabb eredményeivel.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	A problematika általános módszertanának, kérdésfelvetésének megismerését követően szűkebb témák mélységben történő tanulmányozása a cél: pl. egy-egy szent kultusztörténetének nyomonkövetése, egy-egy himnusz szövegváltozatainak textológiai vizsgálata

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A hagiográfia mint kutatási téma: társadalomtörténeti háttér, módszerek, irányok, írott és vizuális műfajok	– fogalomalkotás – magyarázat – összehasonlítás	
Hagiográfia és lelkiségtörténet: középkori mozgalmak és a szentek tisztelete	– összehasonlítás – megfigyeltetés – bemutatás	
Középkori legendáriumok, tipológia	– leírás – elbeszélés – magyarázat – szemléltetés	
Szent-típusok: a férfi szentek kategóriái és kultuszuk alakulása	– magyarázat – elbeszélés – rendszerezés – szemléltetés	
Szent-típusok: női szentek és női társadalmi szerepek	– előadás – magyarázat – rendszerezés – szemléltetés	
A csoda antropológiája és morfológiája	– előadás – magyarázat – leírás	
A középkori szentkultuszok újraértelmezése a kora újkorban: legenda, história, prédikáció	– előadás – elbeszélés – szövegértelmezés	
Himnológia: műfaji, verstani, tartalmi, retorikai, funkcionális kérdések. Hogyan olvassunk himnuszt és szekvenciát?	– magyarázat – szemléltetés – összehasonlítás – rávezetés	
A patrisztika korának himnuszai: antik poétikai tradíció és didaktikus funkció	– előadás – elbeszélés – magyarázat	
Ambrosius, Prudentius, Venantius Fortunatus himnuszai	– magyarázat – leírás – megfigyeltetés	
Középkori himnuszok: átpoétizált teológiai témák	– leírás, bemutatás – magyarázat	
Aquinói Tamás, a költő és az antik himnológiai tradíció	– bemutatás, leírás	
Himnológia és hagiográfia: verses zsoltoszmák	– előadás, elbeszélés – magyarázat	
Összegzés, kitekintés	– interaktív összefoglalás	

Könyvészet

Bibliográfia

Primér bibliográfia

Szent Athanasziosz, *Szent Antal élete = A III–IV. század szentjei*, bev., jegyz. Vanyó László, Bp., 1999, 41–117.

Jacobus de Voragine, *Legenda aurea*, szerk., utószó, jegyzetek és részben ford. Madas Edit, Bp., 1990.

Legendák és csodák (13–16. század), szerk. Madas Edit (részben fordította is) és Klaniczay Gábor, Bp. 2001. (Szentek a magyar középkorból 2.)

Sík Sándor, *Himnuszok könyve. A keresztény himnuszok költészet remekei latinul és magyarul*, Bp., 1943; internetes változat: www.ppek.hu

Amor sanctus. Szent szeretet könyve, ford., magy. Babits Mihály, Bp., 1933 (vagy valamelyik későbbi kiadás)

Szekundér bibliográfia

Peter Brown, *A szentkultusz*, Bp., 1993.

Sághy Marianne, *Versek és vértanúk: A római mártírkultusz Damasus pápa korában*, Bp., 2003.

<p>Sághy Marianne, <i>Isten barátai: Szent és szentéletrajz a késő antikvitásban</i>, Bp., 2005.</p> <p>Klaniczay Gábor, <i>Az uralkodók szentsége a középkorban</i>, Bp., 2000.</p> <p>Dobszay László, <i>Az ország patrónusainak liturgikus tisztelete a középkori zsolozsmában = A magyar szentek tisztelete és erekélyei</i> (szerk. Cséfalvy Pál és Kontsek Ildikó), Esztergom, 2000, 96–106., http://www.liturgia.hu</p> <p>Ajánlott bibliográfia</p> <p>André Vauchez, <i>Sainthood in the Later Middle Ages</i>, Cambridge University Press, 1997.</p> <p>Szövérfy József, <i>Die Annalen der lateinischen Hymnendichtung</i>, Berlin, 1964.</p> <p>Susanne Wittern, <i>Frauen, Heiligkeit und Macht: lateinische Frauenviten aus dem 4. bis 7. Jahrhundert</i>, Stuttgart–Weimar, 1995.</p>		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Szent Athanasziosz, <i>Vita Antonii</i> : a szent remete típusa	– magyarázat – megfigyeltetés	
A legenda és a skolasztikus gondolkodás: <i>Legenda aurea</i>	– kérdőív összeállítása, kitöltése, az eredmények elemzése, következtetések levonása, interaktív értelmezés	– az összeállított kérdőív
A dinasztikus szentség: a középkori magyar királyi család szentjei I. (legendák)	– csapatmunka: az olvasatok összehasonlítása – nyelvtörténet magyarázatok	– előre elkészített és a csoport kompetenciájához mérten kiválasztott fénymásolt anyag szükséges
	– terepmunka tanári útmutatások alapján	
A dinasztikus szentség: a középkori magyar királyi család szentjei II. (<i>historia rhythmata</i>)	– elemzés – megfigyeltetés, rávezetés	– a szövegválasztás a szemináriumvezetővel egyeztetve
A barokk szent mint típus: Loyolai Ignác (ikonográfia, tradíció és innováció)	– egyéni tájékozódás, adatgyűjtés, rendszerezés, értelmezés	
Középkori szentek barokk prédikációkban	– a kézirat szerkesztői feladatainak megfigyeltetése	– egy régi kiadvány ilyen szempontú elemzése vagy – konkrét kéziratot való munka
Ambrosius himnuszai – szövegválasztás a csoporttal történt megegyezés alapján		
<p>Bibliográfia</p> <p>Primér bibliográfia</p> <p>Szent Athanasziosz, <i>Szent Antal élete = A III–IV. század szentjei</i>, bev., jegyz. Vanyó László, Bp., 1999, 41–117.</p> <p>Jacobus de Voragine, <i>Legenda aurea</i>, szerk., utószó, jegyzetek és részben ford. Madas Edit, Bp., 1990.</p> <p><i>Legendák és csodák (13–16. század)</i>, szerk. Madas Edit (részben fordította is) és Klaniczay Gábor, Bp. 2001. (Szentek a magyar középkorból 2.)</p> <p>Sík Sándor, <i>Himnuszok könyve. A keresztény himnuszok költészet remekei latinul és magyarul</i>, Bp., 1943; internetes változat: www.ppek.hu</p> <p><i>Amor sanctus. Szent szeretet könyve</i>, ford., magy. Babits Mihály, Bp., 1933 (vagy valamelyik későbbi kiadás)</p> <p>Szekundér bibliográfia</p> <p>Peter Brown, <i>A szentkultusz</i>, Bp., 1993.</p> <p>Sághy Marianne, <i>Versek és vértanúk: A római mártírkultusz Damasus pápa korában</i>, Bp., 2003.</p> <p>Sághy Marianne, <i>Isten barátai: Szent és szentéletrajz a késő antikvitásban</i>, Bp., 2005.</p> <p>Klaniczay Gábor, <i>Az uralkodók szentsége a középkorban</i>, Bp., 2000.</p> <p>Dobszay László, <i>Az ország patrónusainak liturgikus tisztelete a középkori zsolozsmában = A magyar szentek tisztelete és erekélyei</i> (szerk. Cséfalvy Pál és Kontsek Ildikó), Esztergom, 2000, 96–106., http://www.liturgia.hu</p> <p>Ajánlott bibliográfia</p> <p>André Vauchez, <i>Sainthood in the Later Middle Ages</i>, Cambridge University Press, 1997.</p> <p>Szövérfy József, <i>Die Annalen der lateinischen Hymnendichtung</i>, Berlin, 1964.</p> <p>Susanne Wittern, <i>Frauen, Heiligkeit und Macht: lateinische Frauenviten aus dem 4. bis 7. Jahrhundert</i>, Stuttgart–Weimar, 1995.</p>		

9. A szakmai testületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

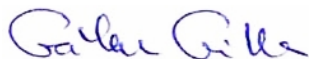
•

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A tárgyi tudás pontossága és volumene	Önálló szóbeli témakifejtés	a jegy 35 %-a
	Szintetizáló és összefüggéseket láttató képesség, jelenségek elemzésének képessége	Hozzászólás, problematizálás, véleményalkotás	a jegy 35 %-a
10.5 Szeminárium / Labor	Egy szeminárium levezetése egyedül vagy teamben: – a megadott témához való anyaggyűjtés adekvát volta (a felkutatás és a szelektálás módja) – kiselőadás vagy vitaindító felvezetés megtartásának minősége és hatékonysága	A bemutatott előadás viszonyítása a témamegbeszéléshez, visszajelzés a választott téma megadott szempontjainak követésére, a kidolgozás és az előadás módjára	a jegy 30 %-a
	– a többi szemináriumon: aktív részvétel a munkában	A hozzászólások gyakoriságának és minőségének követése	
10.6 Minimális követelmények:			
<ul style="list-style-type: none">• Az egyes témák ismerete a konkrét események, személyek, jelenségek felidézésével, apró részletek nélkül• Összefüggések teremtesére való képesség• Hagiográfiai problémák érzékelése• Legalább két bibliográfiai tétel ismerete• Szeminárium esetében: egy kiselőadás vagy vitaindító megtartása, illetve az összes téma alapszintű ismeret, kritikai megközelítése			

Kitöltés dátuma
2020.04.15.

Az előadás felelőse
dr. Gábor Csilla

A szeminárium felelőse
dr. Gábor Csilla

Data avizării în departament

17.04.2020

Semnătura directorului de departament

Data avizării
la Decanat

28.04.2020

Semnătura Prodecanului
responsabil

Ștampila facultății